

złotymie
teczki
D. K. - II 2005 - zmiana teczki

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

++
BURHARDT Janina
 Maria

(1883-1924)

3042/WSK

POW

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — ⁺⁺ BURHARDT *Jemine Marie*

T 3042 / WSK

I/1. Relacja *✓ k. 8, s. 1-8*

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *✓ k. 1, s. 1*

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora *✓ k. 2, s. 1-2*

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja —

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie *brak*

I₁ Relacja

- Biogram opracowany przez M. Sulejā i W. Miśtala, 2001, mps, rkp, k. 3, s. 1-3
- Biogram opracowany przez M. Sulejā, 2003, mps, rkp, k. 3, s. 4-6
- Biogram opracowany przez E. Zawackā i J. Kromp do I tomu „Stawiska kobiet odznaczonych OM”, 2003, mps, rkp, k. 2, s. 7-8

01-10-23

Przyjeli M. Salej i W. Niszetel 11.02 1754 WSK-412/07
II/1-1
Janina Maria BURHARDTÓWNA - ms II XI 07

Urodziła się w 1883r. w rodzinnym majątku Podgaj pod Kiejdanami jako córka Michała i Antoniny Bogumiły z Medekszów.

Jej ojciec w 1863r., będąc lekarzem armii rosyjskiej, pomagał powstańcom styczniowym, za co został uwięziony i następnie zesłany do Ufy z pozbawieniem prawa wykonywania zawodu lekarskiego. Wrócił z zesłania w 1878r.

Janina po ukończeniu studiów malarskich w Warszawie poświęciła się działalności oświatowej i społecznej, a w końcu także niepodległościowej w Podgaju i okolicach. Organizowała tajne polskie szkoły dla dzieci i kursy dla dorosłych, redagowała i propagowała nielegalne polskie wydawnictwa. W czasie I wojny światowej pełniła funkcję komendantki placówki POW w Podgaju. Organizowała dwory i okoliczne wsie, zbierała wiadomości, wysyłała z nimi kurierów do Wilna i Warszawy, wyprawiała ochotników do Wojska Polskiego. Jednocześnie wydawała redagowane w Kownie pismo „Strzecha” rozchodzące się w ilości 7 tysięcy egzemplarzy. Współpracowała z „Dniem Kowieńskim” i wileńskimi „Kresami”. W 1920r. razem z matką i młodszą siostrą Jadwigą broniła dworu w Podgaju przed szaulisami. Wszystkie trzy zostały wtedy aresztowane przez Litwinów i na krótko uwięzione w Kiejdanach. Po uwolnieniu wyjechała do Wilna.

*jak to było
kryje budy
policji...*

Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 20 listopada 1922r. została pośmiertnie odznaczona Orderem Virtuti Militari V klasy (nr k. 5851).

W Warszawie została przyjęta na audiencji przez Józefa Piłsudskiego i złożyła mu raport ze swej działalności.

Po powrocie na Litwę kowieńską ponownie uwięziona, lecz z braku konkretnych dowodów działalności antylitewskiej wyszła na wolność. Niebawem jednak, gdy władze litewskie uzyskały mocniejsze poszlaki została uwięziona po raz trzeci. Starania rodziny i interwencja władz polskich spowodowały, że zwolniono ją. Mimo wszystko zamierzała pozostać na Litwie kowieńskiej i prowadzić dalej działalność na rzecz Polski. Wskutek perswazji rodziny zdecydowała się jednak na wyjazd do Wilna. Nie wróciła już jednak żywa do Polski. W drodze do kraju, schorowana, zmarła w dniu 12 grudnia 1924r. w sanatorium pod Rygą. Została pochowana na wileńskiej Rossie, obok grobu ojca, gdzie też spoczywają prochy jej matki i zmarłego w wieku 8 lat braciszka Wacława. W czerwcu 1931r. została odznaczona pośmiertnie Krzyżem Niepodległości z Mieczami.

*Słowo
zmarła
2 lata
później*

Także rodzeństwo Janiny Burhardtówny położyło duże zasługi w walce o niepodległość Polski. Starsza siostra Józefa Emilia, która zmarła młodo w 1909r. uczestniczyła w tajnym nauczaniu w Wilnie i w Podgaju. Jadwiga, zamężna za Stanisławem Biberstein-Machnickim, w okresie międzywojennym pracowała społecznie w wielu organizacjach. Brat Mieczysław, komandor carskiej, a następnie polskiej marynarki wojennej, kawaler orderów św. Włodzimierza IV klasy, Legii Honorowej i Polonia Restituta, w okresie międzywojennym był m.in. komendantem portu wojennego w Modlinie. Drugi brat, Aleksander, absolwent prawa na Uniwersytecie w Dorpacie, w okresie I wojny światowej służył w armii carskiej, a następnie w 1 Korpusie Polskim na Wschodzie gen. Józefa Dowbór-Muśnickiego. W okresie międzywojennym był adwokatem w Wilnie oraz społecznikiem – radnym Miasta Wilna, członkiem Zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej, członkiem Zarządu „Sokoła”, sekretarzem Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Żona Aleksandra, Janina z Węslawskich to znana działaczka Polskiego Białego Krzyża, przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet oraz autorka szeregu artykułów w Dzienniku Wileńskim. Stanisław, także oficer armii carskiej, a następnie dowborczyk oraz uczestnik wojny polsko – bolszewickiej i polsko – litewskiej, jako kapitan rezerwy dostał się do niewoli sowieckiej i zginął w Katyniu. Stefan, harcerz peowiak w Wilnie, w latach 1918 – 1920 służył jako podporucznik w 13 - tym, 201- szym i 6 - tym pułkach ułanów. Był absolwentem Uniwersytetu Wileńskiego i studiów bibliotekoznawczych w British Museum. W okresie międzywojennym, od 1928r., pracował jako doktor filozofii i asystent – bibliotekarz na Uniwersytecie Stefana Batorego, a od 1934r. jako kierownik Biblioteki Państwowej im. Wróblewskich w Wilnie. Po II wojnie światowej mieszkał w Toruniu i pracował tam na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Był odznaczony Krzyżem Niepodległości.

Janina Burhardtówna miała jeszcze siostrę Gabrielę Adelę, ur. w 1882r. lecz zmarłą w wieku niespełna dwóch lat.

Źródła:

CAW, sygn. KN 10. X. 1931.

Brensztejn M., Burhardtówna Janina, PSB, t. 3, Kraków 1937, s. 137.

Chodakow H., Burhardt Michał Inocenty, PSB, t. 3, Kraków 1937, s. 137.

Gieysztor J., Pamiętniki, t. II, Wilno 1913, s. 288.

Gulbinowa E., Janina Burhardtówna, w: „Słowo” (wileńskie), nr 112/1934.

Katyn. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, Warszawa 2000, s. 63.

Łoza S., Czy wiesz kto to jest ?, Warszawa 1938, s. 87- 88.

Małachowicz E., Cmentarz na Rossie w Wilnie, Wrocław 1993, s. 292.

Wesołowski Z.P., Order Virtuti Militari i jego kawalerowie, Miami 1992,s. 230.

Włodarski A., Burhardtowie, Warszawa 1933, s. 3 – 5.

Janina Maria BURHARDTÓWNA - MS-^{29/}(17) 03

Urodziła się w 1883 r. w rodzinnym majątku Podgaj pod Kiejdanami jako córka Michała i Antoniny Bogumiły z Medekszów.

Jej ojciec w 1863 r., będąc lekarzem armii rosyjskiej, pomagał powstańcom styczniowym, za co został uwięziony i następnie zesłany do Ufy z pozbawieniem prawa wykonywania zawodu lekarskiego. Wrócił z zesłania w 1878 r.

Janina po ukończeniu studiów malarskich w Warszawie poświęciła się działalności oświatowej i społecznej, a w końcu także niepodległościowej w Podgaju i okolicach. Organizowała tajne polskie szkoły dla dzieci i kursy dla dorosłych, redagowała i propagowała nielegalne polskie wydawnictwa. Od wiosny 1919 r. pełniła funkcję komendantki placówki POW w Podgaju. O okolicznościach powstania placówki POW w Podgaju pisze Ignacy Ziemiański w „Pracy kobiet w POW – Wschód”: „*W tym czasie [Eugeniusz Olejniczowski – jeden z organizatorów POW w Wilnie] m.in. wysłał kurjerki Helenę Kościalkowską i Ewę Makowską do Kowna opanowanego przez Niemców. Roztopy wiosenne uniemożliwiły jazdę końmi. Peowiaczki brnęły więc piechotą, grzęznąąc w błocie. W dzień często padał deszcz ze śniegiem, wieczorami były przymrozki. Obuwie i ubranie przemokło. Ciepłej strawy kurierki nie miały. W drodze do Kowna, po czterech dniach wędrówki, na same Święta Wielkanocne dotarły wymęczone peowiaczki do Podgaja pod Kiejdanami, majątku pp. Burhardtów. Pp. Burhardtowie przyjęli peowiaczki bardzo życzliwie. Nakarmili je, ofiarowali im nocleg i wyposażyli na dalszą drogę. Za to otrzymali właściciele radosną dla nich wiadomość, że Wojska Polskie zajęły Wilno. W wyniku postoju kurjerek we dworze w Podgajach powstała tam pod komendą ś.p. Janiny Burhardtówny placówka POW, która należała do najlepiej zorganizowanych i najsprawniej działających.*”

Organizowała dwory i okoliczne wsie, zbierała wiadomości, wysyłała z nimi kurierów do Wilna i Warszawy, wyprawiała ochotników do Wojska Polskiego. Jednocześnie wydawała redagowane w Kownie pismo „Strzecha” rozchodzące się w ilości 7 tysięcy egzemplarzy. Współpracowała z „Dniem Kowieńskim” i wileńskimi „Kresami”. W 1920 r. razem z matką i młodszą siostrą Jadwigą broniła dworu w Podgaju przed

szaulisami. Wszystkie trzy zostały wtedy aresztowane przez Litwinów i na krótko uwięzione w Kiejdanach. Po uwolnieniu wyjechała do Wilna.

Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z 20 listopada 1922 r. została pośmiertnie odznaczona Orderem Virtuti Militari V klasy (L. k. 5851).

W Warszawie została przyjęta na audiencji przez Józefa Piłsudskiego i złożyła mu raport ze swej działalności.

Po powrocie na Litwę kowieńską ponownie uwięziona, lecz z braku konkretnych dowodów działalności antylitewskiej wyszła na wolność. Niebawem jednak, gdy władze litewskie uzyskały mocniejsze poszlaki została uwięziona po raz trzeci. Starania rodziny i interwencja władz polskich spowodowały, że zwolniono ją. Mimo wszystko zamierzała pozostać na Litwie kowieńskiej i prowadzić dalej działalność na rzecz Polski. Wskutek perswazji rodziny zdecydowała się jednak na wyjazd do Wilna. Nie wróciła już jednak żywa do Polski. W drodze do kraju, schorowana, zmarła 12 grudnia 1924 r. w sanatorium pod Rygą. Została pochowana na wileńskiej Rossie, obok grobu ojca, gdzie też spoczywają prochy jej matki i zmarłego w wieku 8 lat braciszka Wacława. W czerwcu 1931 r. została odznaczona pośmiertnie Krzyżem Niepodległości z Mieczami.

Także rodzeństwo Janiny Burhardtówny położyło duże zasługi w walce o niepodległość Polski. Starsza siostra Józefa Emilia, która zmarła młodo w 1909 r. uczestniczyła w tajnym nauczaniu w Wilnie i w Podgaju. Jadwiga, zamężna za Stanisławem Biberstein-Machnickim, w okresie międzywojennym pracowała społecznie w wielu organizacjach. Brat Mieczysław, komandor carskiej, a następnie polskiej marynarki wojennej, kawaler orderów św. Włodzimierza IV klasy, Legii Honorowej i Polonia Restituta, w okresie międzywojennym był m.in. komendantem portu wojennego w Modlinie. Drugi brat, Aleksander, absolwent prawa na Uniwersytecie w Dorpacie, w okresie I wojny światowej służył w armii carskiej, a następnie w 1 Korpusie Polskim na Wschodzie gen. Józefa Dowbór-Muśnickiego. W okresie międzywojennym był adwokatem w Wilnie oraz społecznikiem – radnym Miasta Wilna, członkiem Zarządu Polskiej Macierzy Szkolnej, członkiem Zarządu „Sokoła”, sekretarzem Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Żona Aleksandra, Janina z Węśławskich to znana działaczka Polskiego Białego Krzyża, przewodnicząca Narodowej Organizacji Kobiet oraz autorka szeregu artykułów w Dzienniku Wileńskim. Stanisław, także oficer armii carskiej, a następnie dowborczyk oraz uczestnik wojny polsko – bolszewickiej i polsko – litewskiej, jako kapitan rezerwy dostał się do niewoli sowieckiej i zginął w Katyniu. Stefan, harcerz

peowiak w Wilnie, w latach 1918 – 1920 służył jako podporucznik w 13 - tym, 201- szym i 6 - tym pułkach ułanów. Był absolwentem Uniwersytetu Wileńskiego i studiów bibliotekoznawczych w British Museum. W okresie międzywojennym, od 1928 r., pracował jako doktor filozofii i asystent – bibliotekarz na Uniwersytecie Stefana Batorego, a od 1934 r. jako kierownik Biblioteki Państwowej im. Wróblewskich w Wilnie. Po II wojnie światowej mieszkał w Toruniu i pracował tam na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. Był odznaczony Krzyżem Niepodległości.

Janina Burhardtówna miała siostrę Gabrielę Adelę, ur. w 1882 r. lecz zmarłą w wieku niespełna dwóch lat.

Źródła:

CAW, sygn. KN 10. X. 1931 - Brensztejn M., Burhardtówna Janina, PSB, t. 3, Kraków 1937, s. 137; Chodakow H., Burhardt Michał Inocenty, PSB, t. 3, Kraków 1937, s. 137; Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, Warszawa 2000, s. 63; Łoza S., Czy wiesz kto to jest?, Warszawa 1938, s. 87- 88; Małachowicz E., Cmentarz na Rossie w Wilnie, Wrocław 1993, s. 292; Wileński Słownik Biograficzny. Bydgoszcz 2002. s. 44; Wesołowski Z.P., Order Virtuti Militari i jego kawalerowie, Miami 1992, s. 230 - Gieysztor J., Pamiętniki, t. II, Wilno 1913, s. 288; Gulbinowa E., Janina Burhardtówna, w: „Słowo” (wileńskie), nr 112/1934; Włodarski A., Burhardtowie, Warszawa 1933, s. 3 – 5; Ziemiański I., Praca kobiet w POW – Wschód, Warszawa 1933, s. 154.

Biogram "Kobiet" oprac. przez E. i D. W. do 1 tomu "Słownika UM
recenzente B. Chmelenowski ego
I/1-2

BURHARDTÓWNA Janina Maria (1883 - 1924)

Janina urodziła się w 1883 r. w rodzinnym majątku Podgaj k. Kiejdan w powiecie kowieńskim jako trzecie z dziewięciorga dzieci Michała Innocentego Burhardta h. Grzymała i Antoniny Bogumiły z Medekszów. Ojciec Janiny, kiedy jako młody lekarz odbywał służbę w armii rosyjskiej, został za pomoc powstańcom styczniowym skazany na zesłanie w Ufie. Wrócił stamtąd w 1878 r. i po roku się ożenił. Burhardtowie kultywowali polskie tradycje patriotyczne, uczestnicząc aktywnie w pracy oświatowej i konspiracji niepodległościowej na Litwie.

Janina miała talent malarski; uczyła się malarstwa w Warszawie pod kierunkiem prof. Mieczysława Kotarbińskiego. Po powrocie do rodzinnego Podgaja poświęciła się pracy społeczno-oświatowej. Organizowała tajne nauczanie dzieci i pogadanki oświatowe dla dorosłych, redagowała i kolportowała nielegalne polskie wydawnictwa.

W czasie I wojny światowej utworzyła w Podgaju lokalną placówkę POW i prowadziła przez kilka lat z wielkim zapałem i oddaniem, jako jej komendantka, pracę konspiracyjną w warunkach zafrontowych. Organizowała działania mieszkańców okolicznych dworów i wsi, szczególnie w zakresie zbierania informacji i utrzymywania łączności kurierskiej z Wilnem i Warszawą. Wyprawiała również ochotników do Wojska Polskiego.

W 1920 r. wraz z matką i młodszą siostrą Jadwigą broniła przed szaulisami rodzinnego dworu w Podgaju. Wszystkie trzy zostały wówczas aresztowane i uwięzione w Kiejdanach. Po zwolnieniu z więzienia wyjechała do Wilna i tam przeprowadziła się także cała rodzina Burhardtów.

Dekretem Naczelnika Państwa i Naczelnego Wodza z dnia 20 listopada 1922 r. Janina Maria Burhardtówna została odznaczona Srebrnym Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari za działalność w POW (nr Krzyża 5851). [2 a. 2]

Janina została w Warszawie przyjęta na audiencji przez Józefa Piłsudskiego, któremu złożyła raport ze swej działalności otrzymując słowa zachęty do wytrwania w pracy patriotycznej. Mimo zagrożenia powróciła na Litwę kowieńską i kontynuowała swoją działalność. Powtórnie uwięziona, została zwolniona z braku konkretnych dowodów działalności antylitewskiej. Nadal działała: podróżowała, prowadząc pogadanki agitacyjne, redagowała w Kownie popularne pismo „Strzecha rodzinna”, współpracowała z „Dniem Kowieńskim” i

wileńskimi „Kresami”. W tym ostatnim piśmie opublikowała tekst „Z rozmyślań więźnia kowieńskiego” („Kresy” nr 2/1923). Wydała też „Jednodniówkę kowieńską”, Wilno 1923, w której była autorką niemal wszystkich tekstów i ilustracji. Była zwolenniczką i orędowniczką porozumienia polsko-litewskiego. Po raz trzeci aresztowana przez władze litewskie została zwolniona dzięki staraniom rodziny i interwencji rządu polskiego. I wówczas dopiero zdecydowała się na powrót do Polski. Zawsze drobna i wątła przyplaciła więzienie ciężką chorobą - . W drodze do Polski zatrzymała się w sanatorium w Rydze. Tam zmarła 12 grudnia 1924 r. Została pochowana w Wilnie na cmentarzu Rossa obok zmarłego w 1907 r. ojca. [W czerwcu 1931 r. pośmiertnie została odznaczona także Krzyżem Niepodległości z Mieczami.]

Spośród rodzeństwa Janiny siostra Gabriela i brat Wacław zmarli w dzieciństwie. Siostra Józefa Emilia ur. 1880 zginęła tragicznie w 1909 r.; Jadwiga Maria , ur. w 1895 r. była zamężna za Stanisławem Biberstein-Machnickim. Brat Aleksander , ur. 1885 r., służył w Korpusie gen. Dowbór-Muśnickiego, był prawnikiem, adwokatem , radnym m. Wilna, zmarł w 1976 r. w Toruniu; brat Mieczysław , ur. 1887 r., kapitan żeglugi wielkiej, w Polskiej Marynarce Wojennej dowódca ORP „Wilia”, zmarł 1965 r.; brat Stanisław , ur. 1889 r. także dowborczyk, uczestnik Samoobony Wileńskiej, sędzia, zamordowany w Katyniu; najmłodszy brat Stefan, ur. 1899 r. dr nauk hum., działacz POW, bibliograf, żołnierz AK, organizator i pierwszy po wojnie dyrektor Biblioteki Głównej UMK w Toruniu, zmarł w 1991 r.

APAK, T: 3042/WSK; CAW, sygn. KN 10 X 1931; - - Brensztajn M., *Burhardtówna Janina Maria*, w: PSB, t. III, s. 137; Chodakow H., *Burhardt Michał Innocenty* w: PSB, t. III, s. 137; Gieysztor J., *Pamiętniki*, t. II, Wilno 1913, s. 288; Gołębiowska T., *Stefan Burhardt. Rys biograficzny (1899-1991)*, Toruń 2001; Gulbinowa E., *Janina Burhardtówna*, *Słowo* (Wilno) nr 112/1934, s. 3; Jackiewicz M., *Wileńska Rossa*, Olsztyn 1993, s. 129; *Katyn. Księga cmentarna...*, s. 63; Łoza S., *Czy wiesz...*, s. 87-88; Małachowicz E., *Cmentarz na Rossie w Wilnie*, Wrocław 1993, s. 292; Wesołowski, *Order VM...* s. 230 i 476; *Wileński Słownik Biograficzny*, Bydgoszcz 2002, s. 44; Włodarski A., *Burhardtowie*, W-wa 1933, s. 3-5; Ziemiański, *Praca kobiet...*, s. 154

Burhardtówna Janina Maria.

- s. 1 – wyjaśnić kto to byli szaulisi. Chodzi o członków litewskiej organizacji paramilitarnej o nazwie Związek Strzelecki działającej w latach 1919 -1940 (do czerwca) na Litwie. Jej dowódcą był gen. płk Pranas Saladzis.

uwagi BCu
X03

II Materiały uzupełniające relację

- Biogram w: Polski Słownik Biograficzny, t. 3, Kraków 1937, k. 1, s. 1

Jan był członkiem. Zginąć miał według tradycji rodzinnych w bitwie pod Ostrołęką.

W rękach prawnika mec. Aleksandra Burhardta znajdują się dobrze zachowane portrety Jana i Izabeli.

Włodarski A., Burhardtowie, odb. z herbarza »Rodzina«, cz. II Uzupełnień, W. 1933, 2; Wolański A., Wojna polsko-rosyjska 1792 r., P. 1922, II 44, 346—53; Sułkowski J., Szczegóły historyczne, P. 1923; Raporty artylerii litewskiej, znajdujące się w Arch. Głównym w Warszawie i Państwowym w Wilnie.
Lucjan Uziębło

Burhardt Michał Inocenty (1838—1907), syn barona Kazimierza i Emilii z Tutakowskich, ur. się 28 VII, nauki szkolne odbywał w Kiejdanach, Wilkomierzu i Wilnie, następnie w Uniwersytecie dorpackim; studia lekarskie odbywał w Moskwie i ukończył je z odznaczeniem w r. 1861 w warunkach materialnych bardzo ciężkich. W r. 1863 wstąpił jako młodszy lekarz do mosk. lejbr. drag. pułku. W r. 1863 wraz z Sew. Grosseem przemycił dla powstania broń z Prus, a po bitwie pod Cytowianami opatrywał rannych powstańców. Wskutek donosu starszego lekarza, że sympatyzuje z powstańcami, został aresztowany i osadzony w twierdzy Dyneburskiej, gdzie ze swej celi rysował rozstrzelanie Wielhorskiego, odbywające się na dziedzińcu więziennym (rysunek ten znajduje się w zbiorach syna, dra Stefana Burhardta w Wilnie). Na rozkaz Murawiewa był zesłany administracyjnie do Orenburga, Sterlitamaku i Ufy, z pozbawieniem prawa zajmowania się praktyką, i oddany pod ścisły nadzór policji. Zarabiał na życie jako nauczyciel rysunków, zapoznał się też z zegarmistrzostwem i szewiectwem. Stan ten trwał do r. 1867, tj. do czasu przywrócenia mu prawa wykonywania praktyki lekarskiej. W Sterlitamaku nabył chutor »Litwinkę«, który był małą oazą dla polskich wygnańców. W r. 1878 uzyskał prawo powrotu na Litwę; następnego roku ożenił się z Antoniną Bogumiłą Medekszanką, h. Lis. Zabudował posagowy Podgaj pod Kiejdanami, wybudował dwa domy w Wilnie, był członkiem wielu towarzystw oświatowo-społecznych oraz radnym m. Wilna. Miał wpływ dodatni na młodzież postępową w kierunku uświadamiania narodowego. Od r. 1905 był lekarzem pogotowia ratunkowego, a na posterunku lekarskim odznaczył się swą bezinteresownością wobec biednych. Zmarł w Wilnie 29 XII 1907. Mogiłę jego na cmentarzu Rossa zdobi grobowiec, wykonany przez prof. Bałzukiewicza.

Włodarski A., Burhardtowie, odb. z herbarza »Rodzina«, cz. II Uzupełnień, W. 1933, 3; Gieysztor J., Pamiętniki, Wil. 1913, II 104, 288; akta audytoriatu polowego, sztab, nr 118, r. 1863 (Arch. Państw. w Wilnie) 44 karty sprawy p. tyt. »Dzieło o lekarze.. Burgardzie«.
Helena Chodakow

Burhardtówna Janina (1883—1924), działaczka oświatowa i narodowa. Córka Michała i Antoniny z Medekszów, ur. w maj. Podgaju, pow. kowieńskim. Obok studiów malarskich, odbytych w War-

szawie, od wczesnych lat poświęciła się pracy oświatowo-społecznej, prowadzonej konspiracyjnie za czasów rosyjskich i późniejszej okupacji niemieckiej. Organizowała więc tajne szkoły dla dzieci, kursa dla starszych, pogadanki oświatowe dla dorosłych, redagowała i propagowała wydawnictwa nielegalne itd. W czasie wojny światowej wzięła czynny udział w akcji niepodległościowej jako komendantka Polsk. Organizacji Wojskowej, placówki w majątku rodzinnym Podgaju, gdzie zogniskowała szeroką działalność. Organizowała dwory ziemiańskie i wsie okoliczne, zbierała wiadomości, wysyłała z nimi kurierów do Wilna i Warszawy, wyprawiała ochotników do wojska polskiego itp. Jednocześnie redagowała wydawane w Kownie pismo popularne »Strzecha«, rozchodzące się na wsi w 7.000 egzempl., i współpracowała w »Dniu Kowieńskim« i wileńskich »Kresach«. Po krótkotrwałym pierwszym aresztowaniu w więzieniu kiejdańskim wyjechała do Wilna, gdzie została odznaczona krzyżem wirtuti militari. Po powrocie na Litwę powtórnie uwięziona, z braku dowodów znowu uzyskała wolność, atoli nie na długo, gdyż mocniejsze poszlaki po raz trzeci spowodowały jej uwięzienie przez władze litewskie. Tym razem wyzwoliły ją starania rodziny i interwencja rządu polskiego. Schorowana, w drodze do Polski, w Rydze 12 XII 1924 zmarła w sanatorium. Pogrzebana w Wilnie na cmentarzu Rossa. Po śmierci mogiłę jej ozdobił »krzyżem niepodległości« z mieczami.

Jej pióra: *Z rozmyślań więźnia kowieńskiego. Przyczynek do ideologii P. O. W. w Litwie* (»Kresy« wileńskie, nr 2 d. 14 I 1923) i *Jedrodnówka Kowieńska* (wyjawszy jeden artykuł), tekst pod pseud. Kiliński i ilustracje J. B-ówny, Wil. 1923.

Gulbinowa Ewa z Makowskich, Janina Burhardtówna (»Słowo«, Wil. 1934, nr 112) i informacje rodziny.
Michał Brensztejn

Burian Jan Wacław († 1777), cysters i kapelmistrz w Mogile pod Krakowem, w aktach nazywany też »Bourian«, »Buriański« i »Baworowski« (!). Jego pochodzenie czeskie jest niewątpliwe. W klasztorze mogińskim działał bez przerwy od r. 1730 także jako kopista wielu utworów muzycznych, tworzących znaczną część obfitych zbiorów nutowych tegoż klasztoru. Zmarł 5 VIII 1777.

Chybiński A., Przyczynki do historii krakowskiej kultury muzycznej w XVII i XVIII wieku, 4: Iter Cisterciense, »Wiadomości Muzyczne«, W. 1925, I 8.
Adolf Chybiński

Burkacki Adam, h. Odrowąż, syn Adama, poseł czernihowski, sędzia nowogródzki-siewierski. Pochodził z rodziny, wywodzącej się z ziemi ciechanowskiej, lecz osiadłej w woj. czernihowskim, to też pisał się często »z Burkat«. W r. 1646 był dworzaninem królewskim, a w r. 1653 został cześnikiem czernihowskim i od tej chwili jako poseł tego województwa brał udział w sejmach

t. III
z. 12

1937 Kwalifow

III /₁ Materiały dotyczące rodziny relatore

- 5. toza, czy wiesz kto to jest?, Warszawa 1938, k. 2, s. 1-2

„Czy wiesz kto to jest?”, pod red. Stanisława Łoży, W-wa 1938 r. , s. 87

Burhardt Aleksander, adwokat, ur. 25. 08. 1885 w Kiejdanach w Kowieńszczyźnie. Syn Michała i Antoniny z Medeszków. Oż. 10. 06. 1910 z Janiną Węśławską. Ukończył gimnazjum w Wilnie i wydział prawny uniw. w Wilnie i wydział prawny uniw. petersb., następnie studia fil. Na Uniw. Jana Kazimierza i ponownie prawo w Dorpacie. Za czasów szkolnych i akademickich należał do kółek samokszt. Oraz do bratniej pomocy. W Dorpacie cz. Czynny konw. „Polnia”. Po ukończeniu studiów poświęcił się pracy w adwokaturze. Radny m. Wilna, czł. Zarz. I b. Wiceprezes patronatu więziennego, czł. Zarz. Pol. Macierzy Szk., b. Sekret. Towarzystwa Nauk w Wilnie, czł. Zarz. Sokoła. Zam.: Wilno, Zygmuntowska 12 m. 7

„Czy wiesz kto to jest?”, pod red. Stanisława Łoży, W-wa 1938 r. , s. 87

Burhardt Stefan, dr filozofii, ur. 18. 12. 1899 w Wilnie. Syn Michała i Antoniny z Medeszków. Oż. 23. 02. 1924 z Haliną Heleną Wężyk-Rudzką. Ukończył gimnazjum w Wilnie oraz wydział humanist. Uniw. Stefana Batorego. Studia Bibliot. W British Museum. Od 1912-1916 w harcerstwie wileńskim. Od 1916-1919 w POW. Od 1919 do 1920 służył w dywizji. Jazdy wileńsk., następnie w 201 p. ochotn. I 6 p. harc. Litwy Środk. W ciągu 9 miesięcy więziony przez bolszewików. W 1920 przeniesiony do rezerwy w stopniu ppor. Od 1922-1927 sekret. Administrator „Słowa” wileńskiego. Od 1927-1934 w bibliotece uniw. w Wilnie, od 1928 prowiz. Asyst., następnie adiunkt; od 1934 kierownik biblioteki państwowej im. Wróblewskich w Wilnie, pracuje przy tym naukowo. Od 1921 do 1928 czł. cz. konw. Polonia, ob. Filister tego konwentu. Wiceprezes koła wil. Zw. Bibliot. Polskich, prezes Tow. Filatelistów w Wilnie, czł. Związku Oficerów Rez. POW, czł. podkom. Krzyża i Medalu Niepodległości na okr. Nowogródek i Wilno, b. czł. zarz. okr. wileńsko-nowogródzkiego POW. Ogłosił szereg prac i artykułów w czasopismach i dziennikach wileńskich. Odzn. KN. Zam. Wilno, Antokolska 50 m. 2.

III / 1-2

„Czy wiesz kto to jest?”, pod red. Stanisława Łozy, W-wa 1938 r. , s. 87-88

Burhardt-Bukacki Stanisław Seweryn – gen. Dyw., ur. 8. 01. 1890 w Cannes (Francja). Ukończył gimnazjum w Częstochowie (1910), stud. Architekt. Na Politechnice Lwowskiej. Od 1906 czł. Sokoła, od 1910 w Zw. Strzel., po czym w Polsk. Druż. Strzel, w 1913 szef szt. Okr. lwowskiego, w 1914 kmdt okr. warsz. Od 6. 1914 kmdt szk. ofic. na kursie instr. w Nowym Sączu. Następnie d-ca II plut. w I komp. kadr. Leg. Pol. Od 14. 10.1914 d-ca komp., od 16. 12 baonu w I p.p. Leg. od 1916 w 5 p.p. Leg. Po kryzysie przysięgowym internowany w Beniaminowie. Następnie kmdt POW na okup. Austr. 6. 11. 1918 szef szt. wojsk Lubelskiej Rep. Lud., po czym szef szt. DOG Lublin i Warsz. i szef szt. armii rez. Od 6. 1920 d-ca 8 dyw. Piech., następnie grupy złoż. z 28 i 10 dyw. piech. Udz. w bitwie warszawskiej. W 9. 1920 d-ca grupy oper. w 6 armii. Po zakończeniu wojny ponownie d-ca 8 dyw. piech. W 1925 szef oddz. III Szt. Gł. 28. 06. – 20. 08. 1926 II wicem. spr. wojsk. Odzn. VM 5, OP 4 i 3, KN W 4; KZ zł, M za W, M. 10-1. ON, fr. L.H. 5 i 3, Kon. Rum. 2.

„Czy wiesz kto to jest?”, pod red. Stanisława Łozy, W-wa 1938 r. , s. 88

Burhardtowa z Węśławskich Janina – działaczka społeczna, ur. 17. 09. 1887 w Wilnie. Córka Witolda i Emilii z Sarjusz-Bielskich. Zaślubiła 10. 06. 1910 Aleksandra Burhardta. Ukończyła szkołę średnią w Warszawie, następnie stud. Na kursach ogrodn. przy studium roln. Uniw. Jagiel. Przed wojną światową brała udział w nauczaniu tajnym. W 1920 pracowała w Polskim Białym Krzyżu. Od 1925 przewod. Narod. Organ. Kobiet. Ogłosiła szereg artykułów w Dzienniku Wileńskim oraz pracowała w organ. pisma ludowego „Zorza”. Za. Wilno, Zygmuntońska 12 m. 7

BURHARDT Janina

V Nazwiskowe karty informacyjne

i

UM

POW

BURHARDT Jenine

- odznaczona postmiertnie UM 2e
udział w POW

1939

1945

wpisane do
Złotej Księgi

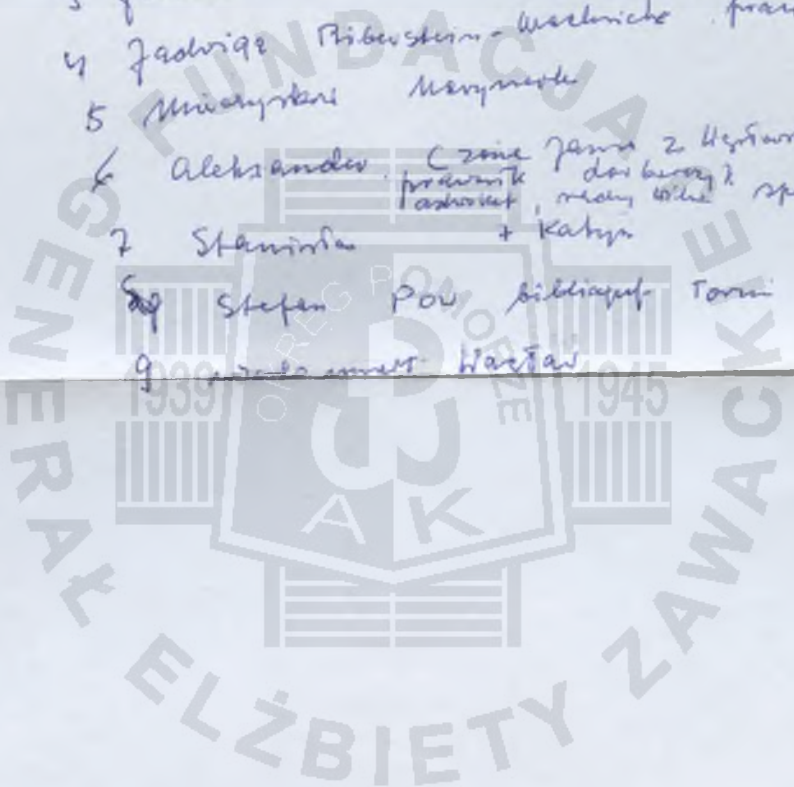
Zob. Filipow K, Order UM 1939-1945, W-wa 1990,
s. 115

D.k. 1004

Bankhandbuche i ichi dane

określone o 1879 ~ ?

- 1 Gebirge m 1884
- 2 Józef Zmielec + 1909 (mieszkał w H. w Warszawie)
widział w Polsce
- 3 Janina
- 4 Jadwiga Piłborska - Wierzbicka francuska spółka
- 5 Michałowski Marynista
- 6 Aleksander (zima Janina z Wierzbicką PBK)
prawnik, adwokat, młody Włoch, sportowca
- 7 Stanisław + Katarzyna
- 8 Stefan Pół bibliograf Toruń
- 9 ... z ... w Warszawie

Chmura

breve z 27 Kozm B (zab. wyk. 1925)

Woj. Pomorska Jamne, 1920, obywatelka, 5851, —, 1922, 20.11, 5476, 2.

PSB t.3 opus. 4 Jamne

do H. Ciślik

T: 3042/WSK

Burhard

1920

1/8

1. N

Burhardówna Janina

2. I., ps.

Janina

3. ur.

(1883-1924)

zm. 12 XII 1924
Prypa

4. st.

5. Org.

1922-2011

6. przydz.

1939

1945

7. funkcje

może Burhardt Zofia

Gdański Wronca tel 341 61 18

(ale nie wiem czy)

Burhardt → Bill Gł WSK

8. nr

5851

9. źr.

Wzrost 5476 i 230

BU RHARDT *Jemima* *Marie*

